

NAŠA SKUPNOST

LETO III. SPEV. 2
Beograd, 26. januarja 1957
Izhaja dvakrat mesečno,
vsako drugo soboto
CENA 10 DINARJEV
LETNA NAROČNINA 250 DIN

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

V drugi polovici letošnjega leta bo v Beogradu prvi kongres delavskih svetov. Sodelovalo bo okrog 1700 delegatov iz delavskih svetov proizvodnje, uslužnostnih dejavnosti in trgovine.

Kongres bo razpravljajal o dveh osnovnih vprašanjih, in to:

1. o mestu in vlogi delavskega samoupravljanja kot osnovne oblike socialistične demokracije v našem političnem in družbenogospodarskem razvoju in

2. o dosedanjih izkušnjah delavskih svetov in delavskega samoupravljanja v naši državi.

Na temelju vsestranske analize dosedanje prakse bo kongres sprejel priporočila za prihodnje delo delavskih svetov, svetov proizvajalcev, zbornic in združenj proizvajalcev. Prav tako bo pokazal, kaj naj se podvzame za nadaljnje izpopolnjevanje mehanizma delavskega samoupravljanja.

Prav tako bo kongres prediskutiral in uporabil bogate izkušnje iz boja delavskega razreda po vsem svetu za sodelovanje neposrednih proizvajalcev pri upravljanju proizvodnih sredstev in v razdeljevanju dobrin.

Po skoraj sedmih letih bogatih izkušenj delavskega samoupravljanja v naši državi že lahko napravimo popolnoma določene sklepe o uspehu ali neuspehu, upravičenosti in perspektivah razvoja delavskih svetov v prihodnosti. Te ogromne izkušnje je treba zbrati, urediti in analizirati. Naloga vseh zavednih graditeljev v naši državi je, da prispevajo, da bo mogel kongres razpravljati na bazi dejstev. Le tako bo mogoče dobiti koristne nauke in izdelati jasne perspektive za prihodnosti. »Naša skupnost« poziva vse svoje bralce k sodelovanju pri objavljanju in zbiranju teh dejstev.

Okrajni družbeni plani

Odgovor tov. Sergeja Kraigherja na vprašanja
„Naše skupnosti“

Naša javnost je z velikim zanimanjem spremljala razpravljanje v zvezni ljudski skupščini v zvezi s sprejemanjem družbenega plana za leto 1957. Vprašanja in sugestije, ki so bile ob tej priložnosti naslovljene na »Našo skupnost«, bi lahko sumirali takole:

1. Katere osnovne prvine morajo upoštevati organi planiranja pri izdelavi predlogov okrajnih planov in v luči smernic ter nalog, ki jih je postavila zvezna ljudska skupščina.

2. Ljudski odbori, njihovi sveti in drugi organi samoupravljanja delovnega ljudstva so zelo pomemben mehanizem pri sprejemanju okrajnega plana. Kakšne so bile doslej osnovne izkušnje in slabosti v tem pogledu?

Tov. Sergej Kraigher, direktor Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje, je v zvezi z gornjima vprašanjema izjavil naslednje:

V strukturi proizvodnje kakor tudi v strukturi investicij moramo v letu 1957 doseči nadaljnje spremembe, da bi zagotovili take odnose v razdelitvi razpoložljivih sredstev, kakršne zahteva uresničevanje osnovnih smernic našega nadaljnega gospodarskega in družbenega razvoja. To posebej velja za družbene plane v letu 1957, ki bo nastopilo kot prvo leto novega perspektivnega plana. Ti plani morajo po eni strani upoštevati politiko stabilizacije tržišča, ki se je začela v letu 1956, po drugi strani pa z ustrežajočimi ukrepi in razdelitvijo sredstev nadaljevati ali začeti tiste procese v našem gospodarskem razvoju, ki uresničujejo ekonomsko politiko, določeno v letu 1955 in podrobneje obdelano v posameznih postavkah v zvezni ljudski skupščini med razpravljanjem o predlogu letošnjega zveznega družbenega plana. Zvezni družbeni plan v osnovi ugotavlja in določa splošna gospodarska gibanja in odnose, kakor pridejo do izraza v splošnih jugoslovanških procesih.

Uporaba postavk zveznega družbenega plana

Mislím, da je ena izmed temeljnih funkcij družb. planov ljudskih odborov, da v prizadevanjih za izvedbo osnovne

linije našega gospodarskega razvoja najdejo in izkoristijo tiste možnosti in rezerve v gospodarstvu njihovega področja, ki v bistvu pomenijo konkretizacijo osnovnih postavk zveznega družbenega plana in njihovo dopolnitev. S takimi prizadevanji morejo družbeni plani ljudskih odborov v svojih skupnih in končnih rezultatih ne samo zagotoviti uresničanje osnovnih postavk zveznega družbenega plana, temveč tudi njegova pričakovanja preseči in popraviti. To velja tako za obseg proizvodnje in tempo razvoja proizvodjalnih sil kakor tudi glede strukture proizvodnje, investicij in splošne potrošnje. To pomeni, take strukture v razdelitvi razpoložljivih sredstev, ki bo v konkretnih pogojih vsakega ljudskega odbora zagotovila najboljše in najhitrejše uresničanje dane ekonomske politike in pospešila ustvarjanje potrebnih materialnih pogojev za čim hitrejšo uresničanje postavljenih ekonomskih in političnih smotrov. Tako razpoložljiva sredstva kakor instrumenti zveznega družbenega plana nudijo letos ljudskim odborom večje možnosti za tako njihovo aktivnost. Že prve spremembe v sistemu razdelitve skupnega dohodka, ki jih pripravljajo, kakor je znano iz dnevnega tiska, v smislu večje samostojnosti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Okrajni družbeni plani

(Nadaljevanje s 1. strani)

podjetij pri razpolaganju z ustvarjenimi dohodki in pri formiranju plač in do katerih mora priti že v prvih mesecih letošnjega leta, bodo dale takim prizadevanjem ljudskih odborov še realnejšo osnovo.

Želim pokazati samo na nekatere najosnovnejše probleme gospodarskega razvoja v letošnjem letu, pri katerih morajo po mojem mnenju, posebno priti do izraza prizadevanja ljudskih odborov in njihovih planskih organov, da bi čim bolj učinkovito uporabljali osnovne smernice naše gospodarske politike.

Skrb za povečanje proizvodnje blaga za osebno potrošnjo in uslug, to je za čim boljše preskrbo prebivalstva, prihaja do izraza v družbenih planih predvsem v strukturi investicij in v usmerjanju uporabe sredstev posameznih investicijskih skladov.

V tem pogledu sem mnenja, da je potrebno na prvem mestu pokazati na problematiko redne preskrbe mest in nadaljnje razvoja obrti, posebno družbene. Reševanju teh problemov v družbenih planih minulih let številni ljudski odbori niso posvetili potrebne pozornosti, niso izkoristili možnosti, ki jim jih v tem pogledu nudijo določbe

gospodarskega sistema, niti niso v svoji investicijski politiki določili zadostna sredstva za razvoj ustrežajočih vej.

Ti problemi pa postajajo iz leta v leto čedalje bolj ostri. Tako se nezadostno izkoriščajo možnosti za povečanje proizvodnje na kmetijskih posestvih in ekonomijah ter za sistematično organiziranje preskrbe mest. Zaradi slabe tehnične opremljenosti trgovine s kmetijskimi pridelki in prodajaln živil se ne izkoriščajo tudi tiste možnosti za preskrbo mest, ki jih nudi sedanja kmetijska proizvodnja. Tako pride do velikih izgub pri pridelanem in odkupljenem blagu. To pa je eden izmed činiteljev spreminjanja cen na tem tržišču in velikega razkoraka med odkupnimi cenami in nedrobnimi cenami na škodo potrošnikov. Položaj ni boljši tudi v obrti, in to posebno v uslužnostih in gradbeni obrti. Lani so ob relativni stabilizaciji tržišča potrošnega blaga cene obrtnih uslug kot bistvene prvine družbenega standarda stalno rasle, lahko rečemo, da v največji meri zaradi nezadostnih kapacitet, njihove slabe razvitosti in opremljenosti. V največji meri velja to za gradbeno obrt, ki je resna ovira za učinkovitejšo reševanje stanovanjskega problema, za povečanje storilnosti dela v stanovanjski graditvi tako da njeno zaostajanje prihaja v čedalje ostrejši navzkrižje z racionalnim uporabljanjem čedalje večjih sredstev za stanovanjsko graditev. Čeprav ta vprašanja na prvi pogled ne predstavljajo najpomembnejših vprašanj v gospodarski politiki ljudskih odborov, vendar je dejansko odločne usmeritve k njihovem reševanju v veliki meri odvisna tudi rešitev najpomembnejših vprašanj v izboljšanju življenjskega standarda delovnih ljudi.

Racionalnejše uporabljanje sredstev

Pravilno izkoriščanje možnosti, ki jih nudi gospodarski sistem ljudskim odborom za ustvarjanje pogojev za krepitev in utrditev združnih organizacij in kmetijskih posestev, predstavlja prav, tako eno izmed najvažnejših nalog okrajnih družbenih planov. Sredstva, ki so bila prenešana iz leta 1956, ustvarjajo skupaj z dotokom novih sredstev za investicije v kmetijstvu in za pospeševanje kmetijske proizvodnje ugodnejše pogoje v letošnjem letu za njih boljše uporabljanje kakor v letu 1956. Ta sredstva morajo nadalje služiti kot pomembna pomoč pri usmerjanju investicijskih skladov gospodarskih organizacij v tiste namene in smeri v razvijanju kmetijske proizvodnje, ki najbolj ustrezajo posebnim naravnim pogojem, potrebam okraja, preskrbi mest ali možnostim izvoza.

Tudi glede rekonstrukcij lahko sredstva investicijskih skladov ljudskih odborov, kolikor bodo v okrajnih družbenih planih pravilno usmerjena, pomembno povečajo sicer pičla sredstva, določena v ta namen v splošnem investicijskem skladu, in pospešijo modernizacijo industrije.

Dopolnitev sistema kratkoročnega kreditiranja z ustvaritvijo skladov obratnih sredstev v podjetjih kakor tudi možnost, da ljudski odbori porabijo najmanj 20 odstotkov

sredstev investicijskih skladov za investicije za obratna sredstva, nudi ljudskim odborom nove možnosti, ki jih doslej niso imeli, da zagotovijo boljše izkoriščanje obstoječih zmogljivosti, da tako povečajo raven proizvodnje in izboljšajo njeno strukturo.

Na področju potrošnje izven gospodarstva imajo ljudski odbori možnost, da v svojih družbenih planih zavirajo investicije v gospodarstvu in korist tekoče proračunske potrošnje, če redno opravljajo in razvoj proračunskih uslug po njihovi oceni to zahteva. Na področju negospodarskih investicij pa imajo možnosti, da po svojih konkretnih potrebah določijo ustrežajoče odnose med stanovanjsko in komunalno graditvijo ter del teh sredstev stanovanjskih skladov uporabijo za graditev šol.

Poudariti je treba, da je poseben problem pri planiranju tudi vprašanje kadrov in šolstva posebno strokovnega šolstva. Racionalno izkoriščanje razpoložljivih zmogljivosti popolno izkoriščanje posebno nove tehnike, ki smo jo zgradili v procesu industrializacije, je odvisno od ustrežajočega števila kvalificiranih delavcev in tehnikov ter visoko kvalificiranih kadrov in specialistov. Zato bi moral v družbenih planih ljudskih odborov priti do izraza pristop k sistematičnemu dovolj širokemu in perspektivnemu reševanju teh vprašanj, za to pa so v letu 1957 ustvarjeni ugodni materialni pogoji in bolj urejeni sistem.

Sodelovanje gospodarskih političnih in družbenih organizacij

Vse te možnosti, o katerih je bilo govora, nalagajo tudi večjo odgovornost ljudskim odborom in njihovim planskim organom pri pravilni oceni položaja v gospodarstvu, družbene in gospodarske problematike okraja, pri določanju prednosti in tempa v reševanju problemov ter pri pravilnem usmerjanju razpoložljivih sredstev. V temeljnih potezah ugotovljene možnosti razvoja in osnovne smeri naložb v posamezna gospodarska področja se čedalje bolj kažejo kot pogoj pravilnega uporabljanja in usmerjanja razpoložljivih sredstev.

Vse to seveda zahteva v mnogo večji meri kakor v dosedanji praksi izdelave letnih planov najtesnejše sodelovanje planskih organov z gospodarskimi organizacijami, zbornicami, združenimi zvezami in podobno, kakor tudi z različnimi organi družbenega upravljanja s področja stanovanjsko - komunalne graditve, prosvete in zdravstva. Medtem ko je pozen sprejem družbenih planov za leto 1956 v mnogih okrajih precej zavri sistematično in temeljno sodelovanje planskih organov okraja z ustrežajočimi organi družbenega upravljanja, ta razlog v letu 1957 odpade. Lahko rečemo, da je od širine in kakovosti organiziranja tega sodelovanja pri izdelavi plana odvisna v veliki meri tudi kvaliteta samega družbenega plana.

Posebno važno je zagotoviti popolno sodelovanje ljudskega odbora in organov družbenega samoupravljanja pri izdelavi občinskih planov. V letu 1957 je mnogo manj razlogov, da bi občinske plane tretirali kot popolnoma proračunski instrument brez prizadevanja, da bi tudi nje postavili na temelj perspektivne politike razvoja posameznih vrst družbene dejavnosti. To postaja čedalje bolj odločilnega pomena za racionalno uporabljanje sredstev, ki čedalje bolj dotekajo v razne občinske sklade.

Uredniški odbor

»NAŠE SKUPNOSTI«

Nikola Balog, Tone Vzruša, Todor Vujanovič, Danilo Vuković, Dušan Vuković, Kiro Gligorov, Ašer Deleon, Milun Ivanović, Peter Ivičević, Jovan Janković, Jovan Marinović, Ljubislav Marković, Nikola Miljanić, Mitra Mitrović, Ante Novak, Vojin Popović, Zdenko Has, Nikola Cobelli, Rajko Skaljak

Predsednik uredniškega odbora

KIRO GLIGOROV

Glavni in odgovorni urednik

RAJKO SKALJAK

UREDNIŠKI ODBOR ZA SLOVENIJO

Ivo Klemenčič, Vasja Kogej, Viktor Kotnik, Mile Smolinsky, Pavle Zaucer

Predsednik uredniškega odbora za Slovenijo

PAVLE ZAUCER